

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Statsråden

Fylkesmannen i Troms
Postboks 6105
9291 TROMSØ

Deres ref
2013/3583

Vår ref
15/3032-3

Dato
09.12.2015

Kommuneplan for Nordreisa 2014-2026 - avgjørelse i innsigelsessak

Vi viser til fylkesmannens brev av 15. juni 2015. Saken er oversendt departementet for avgjørelse etter plan- og bygningsloven § 11-16 andre ledd.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet godkjenner ikke område for råstoffutvinning i Biedjovágge (BRU1). Departementet mener at kommuneplan for Nordreisa 2014-2026 ikke utgjør et tilstrekkelig plangrunnlag for å avklare planlagt gruvevirksomhet, som for en stor del ligger i Kautokeino kommune.

Bakgrunn for saken

Det svenske gruveselskapet Arctic Gold AB ønsker å utvinne gull og kobber i og rundt et nedlagt gruveområde i Biedjovágge på grensen mellom Kautokeino og Nordreisa kommuner. Selskapet utarbeidet i 2011 et forslag til planprogram for reguleringsplan med konsekvensutredning. Det foreslåtte planområdet er ca. 20 km² stort og omfatter fire utvinningsområder i Kautokeino kommune i Finnmark fylke og ett utvinningsområde i Nordreisa kommune i Troms fylke. Planområdet omfatter også trasé for kraftlinje og vannledning fra Reisavannet i Nordreisa kommune.

Det framgår av planprogrammet at det kan være grunnlag for 10 års gruvedrift i området, og at virksomheten kan gi 50 arbeidsplasser i driftsselskapet og 50 arbeidsplasser hos underleverandører og entreprenører.

Kautokeino kommune vedtok i desember 2013 at forslag til planprogram for reguleringsplanen ikke skulle legges ut til offentlig ettersyn. Kommunen mener at ny gruvedrift vil ha store konsekvenser for naturmiljøet, næringsgrunnlaget og brukerne av området, særlig reindriftsnæringen.

Nordreisa kommune vedtok i april 2014 å legge forslag til planprogram for reguleringsplanen ut til offentlig ettersyn. I kommuneplanens arealdel 2014-2026, som ble vedtatt 17. desember 2014, har kommunen vist sin del av planområdet som et framtidig område for råstoffutvinning – område BRU1. Det framgår av kommunestyrevedtaket at kommunen ønsker å legge til rette for næringsutvikling gjennom gruvedrift i denne delen av kommunen.

Fylkesmannen i Troms har i brev av 7. februar 2014 reist innsigelse til område BRU1 i kommuneplanens arealdel for Nordreisa. Innsigelsen er begrunnet i hensynet til reindriften, hensynet til Reisa nasjonalpark og til naturmangfoldet i området.

Fylkesmannen mener etablering av gruvedrift helt opp mot grensen til Reisa nasjonalpark vil komme i direkte konflikt med nasjonale verneinteresser. Fylkesmannen mener videre at det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om naturmangfoldet i området og at føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 må legges til grunn inntil det foreligger tilstrekkelig kunnskap som viser om, og eventuelt hvor, det kan etableres gruvevirksomhet.

Når det gjelder konsekvenser for reindrifta, viser fylkesmannen til at planområdet ligger i reinbeiteområde Biedjuvággi, som er et kjerneområde for reindrifta med viktige vår- og høstbeiter, drivingsleier/flyttleier, kalvingsområder og reindriftsanlegg. Fylkesmannen mener at mineralutvinning i Biedjuvággi vil ha alvorlige konsekvenser for reindriftsutøvere i reinbeitedistrikt 34 Ábborássa, som ikke har kompensierende beiteland andre steder. Det kan også påvirke andre reinbeitedistrikter som bruker området. Det vises til at reinbeitedistriktene 34 Ábborássa, 35 Fávrrosorda, 42 Beachcegealli og 36 Cohkolat ja Biertarvárri har fått tillatelse fra Landbruks- og matdepartementet til oppføring av arbeids- og sperregjerder midt i planområdet. Formålet med anlegget er å legge til rette for økt høstslakting og en mer bærekraftig reindrift. Fylkesmannen mener at mineralutvinning og reindriftens bruk av anlegget ikke vil være forenlig, og at det vil være vanskelig å nå målene om økologisk og økonomisk bærekraftig reindrift uten arbeids- og sperregjerder.

Meklingsmøter ble avholdt 9. september 2014 og 11. desember 2014 uten at det ble oppnådd enighet om område BRU1.

Fylkesmannen anbefaler ved oversendelse av saken til departementet 15. juni 2015 at innsigelsen tas til følge. Fylkesmannen mener at det gjennom planprosessen ikke er sannsynliggjort at det finnes en løsning som kombinerer gruvedrift med reindrift og ivaretagelse av naturmangfold og verneverdier i området. Fylkesmannen bemerker videre at tiltaket må antas å være avhengig av plansituasjonen i Kautokeino kommune.

Departementets vurdering

Kommunal- og moderniseringsdepartementet skal ta stilling til om område for råstoffutvinning BRU1 Biedjovágge i Nordreisa kommune skal godkjennes. Saken behandles etter plan- og bygningsloven av 2008.

Det følger av plan- og bygningsloven § 5-4 første ledd at berørt statlig eller regionalt organ kan fremme innsigelse i spørsmål som er av nasjonal eller vesentlig regional betydning. Etter § 11-16 andre ledd avgjør departementet om innsigelsen skal tas til følge, og kan i den forbindelse gjøre de endringer i planen som finnes påkrevd.

Saken skal vurderes etter naturmangfoldloven. Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet som omhandler naturmangfold. Vurderingen og vektleggingen skal framgå av vedtaket.

Etter plan- og bygningsloven er det en målsetting at avklaring av nye utbyggingsområder, herunder nye områder for råstoffutvinning, skal avklares på kommuneplannivå. Konsekvensutredningen av de enkelte områdene skal gi tilstrekkelig grunnlag til å avklare forholdet til andre interesser.

Saken er spesiell fordi den planlagte gruvevirksomheten berører areal i to kommuner og fordi den kommunen som er mest berørt av tiltaket ikke ønsker at det skal gjennomføres.

For at det skal kunne foretas en helhetlig avveining av de ulike hensynene i saken, må det etter departementets vurdering utarbeides en samlet plan med konsekvensutredning for hele gruveområdet uavhengig av kommunegrensene. Dette kan skje gjennom en interkommunal kommunedelplan eller reguleringsplan.

Departementet kan ikke se at forslaget til planprogram som er utarbeidet av Arcitc Gold AB og den begrensede konsekvensutredningen i kommuneplan for Nordreisa, gir grunnlag for en helhetlig avveining mellom den planlagte gruvevirksomheten, reindriftsnæringen, naturmangfoldet i området og Reisa nasjonalpark. Planprogrammet gir informasjon om planlagt gruvevirksomhet og beskriver hvilke tema som skal utredes, men det er ikke et planforslag med tilhørende konsekvensutredning. Det er først når det foreligger et samlet planforslag for hele området at helhetlige avveininger mellom gruvedrift, reindrift og naturmangfold kan foretas. Det har for eksempel stor betydning om gruvevirksomheten skal baseres på vanntilførsel fra Reisavannet eller ikke, og i hvilken grad virksomheten påvirker reindriften.

Det følger av plan- og bygningsloven at planleggingen skal være realistisk, jf § 3-1 tredje ledd der det står at planleggingen skal bygge på økonomiske og andre ressursmessige forutsetninger for gjennomføring og ikke være mer omfattende enn nødvendig. Da fire av fem utvinningsområder og adkomstvegen til Biedjovágge ligger i Kautokeino kommune, som ikke ønsker gjennomføring av prosjektet, mener departementet at Nordreisa ikke har grunnlag for å avsette areal til område for råstoffutvinning nå. Departementet legger til grunn at det ikke er aktuelt å etablere gruvevirksomhet avgrenset til arealet i Nordreisa kommune.

Etter en samlet vurdering finner departementet ikke å kunne godkjenne område for råstoffutvinning Biedjovágge BRU1 i kommuneplanens arealdel 2014-2026 for Nordreisa. Departementet legger vekt på at realisering av prosjektet forutsetter godkjenning av Kautokeino kommune, og at det ikke er mulig å foreta en samlet vurdering av konsekvenser for reindrifta, for naturmangfoldet i området og for Reisa nasjonalpark før det foreligger en samlet plan med konsekvensutredning for hele gruveområdet. Departementet finner ut fra dette ikke grunnlag for å gjøre en konkret vurdering av innsigelsene fra Fylkesmannen i Troms.

Departementets avgjørelse er ikke til hinder for at planleggingen av prosjektet kan videreføres dersom Kautokeino kommune endrer standpunkt og ønsker at det skal utarbeides en samlet plan for området. Forholdet til reindriftnæringen og naturmangfoldet i området er viktige spørsmål som da må avklares.

Fylkesmannen påpeker at kunnskapen om konsekvenser for naturmangfoldet i området er mangelfullt og mener at føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 må legges til grunn inntil slik kunnskap foreligger. Departementet slutter seg til disse vurderingene.

Vedtak

I medhold av plan- og bygningsloven § 11-16 andre ledd godkjenner Kommunal- og moderniseringsdepartementet ikke framtidig område for råstoffutvinning BRU1 i kommuneplanens arealdel for Nordreisa 2012-2026. Området endres til landbruks-, natur- og friluftslivsformål samt reindrift.

Departementet forutsetter at kommunen endrer planen i tråd med dette vedtaket.

For kunngjøring av kommuneplanen gjelder plan- og bygningsloven § 11-15 andre ledd.

Med hilsen

Jan Tore Sanner

Kopi:

Nordreisa kommune

Kautokeino kommune

Fylkesmannen i Finnmark

Troms fylkeskommune

Finnmark fylkeskommune

Arctic Gold AB